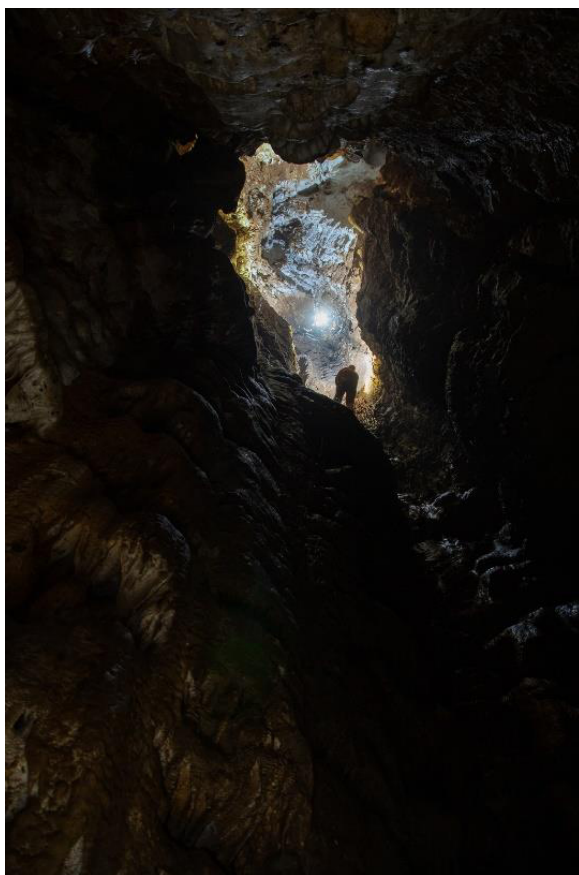

Kutatási jelentés a Baradla-tetői-zsombolyban 2020. évben végzett kutatási tevékenységről.

Kutatási engedély iktatási száma:BO-08-KT-06487-2018

Kutatás vezetői: Ba Julianna és Polacsek Zsolt

A kutatásokban 2020.évben részt vettek: Ba Julianna, Baricza Tibor, Brautigam Géza, Foki Károly, Polacsek Zsolt.

Előzmények:

A Baradla-Domica-barlangrendszer is rejtő Baradla-tető tömbjébe mélyülő Baradla-tetői-zsomboly kutatását 2014-ben kezdtük meg. A kutatómunka perspektíváiról korábbi jelentéseinkben már bővebb ismertetőt adtunk, így ezen jelentésben csak a 2020. évben elvégzett munkálatokról számolok be.

Kutatómunka 2020. évben.

A Baradla-tetői-zsombolyban 2020. évben összesen 6 alkalommal szálltunk le. Munkánk során folytattuk az aknarendszer legmélyebb pontjának mélyítését, mindaddig eredmény nélkül. Az aknatalp változatlan méretű aljának mélyítése mellett kibontakozóban van egy kb. északi irányú részben kitöltött, az eddigi aknaszelvényből kitörő hasadék. A mélyponti munka mellett a Rom-terem alsó szekciójában található -80 méter mélységbe nyúló hasadék alsó részén is kisebb próbabontást kezdtünk, ebben azonban mindaddig csak egyetlen napot dolgoztunk, csekély eredménnyel.

Tatabánya 2020.02.15.

Ba Julianna barlangi kutatásvezető

Kutatási jelentés a Csodabogyós-barlangban 2020. évben végzett kutatási tevékenységről.

Kutatási engedély iktatási száma:VE-09Z-03878-09-2018

Kutatás vezetők: Polacsek Zsolt és Ba Julianna

A kutatásokban 2020.évben (1 alkalomnál többször)részt vettek: Ancsin Gergely, Ba Julianna, Balázs Mátyás, Baranyi Zoltán, Baricza Tibor, Brautigam Áron, Brautigam Géza, Brunda Anett, Farkas Sügi, Foki Hanna, Foki Károly, Ferencz Noémi, Kovács Richárd, Kovács Norbert, Kovács György, Kocsis Ákos, Korbély Barnabás, Mihalik Zoltán, Naumov Emese, Pordán Viktória, Polacsek Zsolt, Szabó Tivadar, Székely Bálint, Verespusztai Gábor.

A Csodabogyós-barlang kutatásának előzményei, a barlangról röviden:

(részlet 2019. évi jelentésemből)

A Csodabogyós-barlang Balatonederics község külterületén az un. Edericsi-hegy csúcsa alatt 396 m tszf. magasságban nyílik. A barlang felefedezése 1990 szeptemberére datálható, bár a hegyoldalban erősen huzatoló kis nyílás már korábban is ismert volt. A huzatoló lyuk megbontásával végül a Kárpáth József vezetésével működő budapesti Acheron Barlangkutató Szakosztály jutott a barlangrendszer járataiba. Az ő, és a kutatásokba bekapcsolódó balatonedericsi és csereszegtomaji kutatók feltárásainak eredményeként 2000-ben a barlang 4100 méter, 2006-ban 5050 méter hosszban vált ismertté.

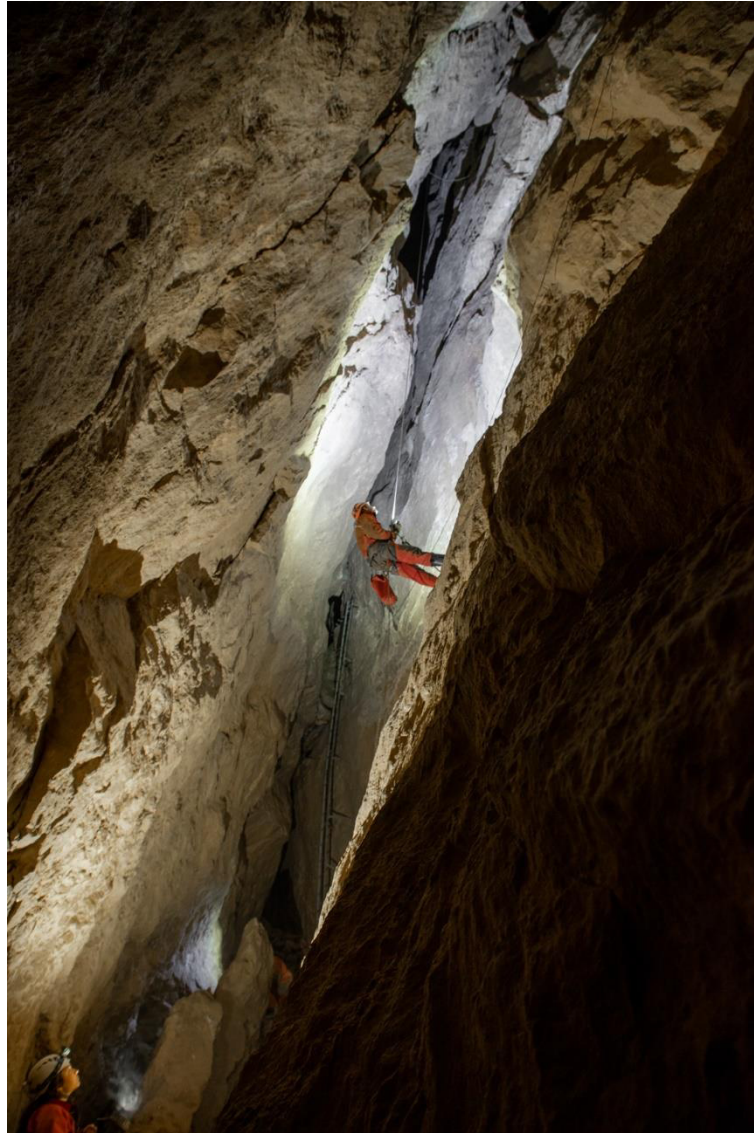
A jelen kutatási engedéllyel rendelkező kutatógárda 2013-as feltárásai nyomán, a barlang 6400 méter hosszúságúra növekedett, mélysége a bejáratától számítva már-150 méter.

A barlang triász Fődolomitban, illetve szintén triász korú Edericsi Formáció mészkövében terjeszkedik, de a közelmúltban felmerült a Rezi Dolomit Formáció jelenléte is a barlangban, mely tézis azonban még bizonyításra vár. A rendkívül összetett, sok szintes járatrendszer kialakulása elsősorban a tektonikának köszönhető, járataiban az eróziós formakincs egyáltalán nem, a korróziós nagy formák is csak ritkán tanulmányozhatók.

A barlang könnyebben járható részei kb. 1000 méter hosszban kalandturisztikai üzemeltetés céljából ki van építve. A barlangban kisebb kis patkósorrú denevér kolónia telel, egyébként minden év szeptemberében betöltött nászbarlang szerepe is bizonyított.

Kutatási tevékenységünk 2013. óta:

A barlangban a jelenlegi kutatócsapat 2013 óta dolgozik. E munka során az első időszakban kb.1400 méter új, addig ismeretlen járat tárult fel. E járatszakaszok a barlang központi részéből keleti irányba tartanak, és bár eredetileg BP-ágnak neveztük el újabban a Keleti Fő-omladék néven emlegetjük. Az új járatszakaszok térképezését 2015. és 2017. között elvégeztük, így ma elmondható, hogy **az ország talán egyetlen nagyobb barlangja (szerintem a 8. leghosszabb, és 8. legmélyebb) melyről teljes, átfogó térképpel rendelkezünk.** A feltáró munka mellett, természetesen szakemberek bevonásával, biológiai vizsgálatok és denevér-faunisztikai vizsgálatokat is végeztünk a barlangban. Ezekről a korábbi évek jelentéseiben részletesen beszámoltam. Jelenleg a barlang járatainak teljes részletességű tektonikai feldolgozása folyik, melynek eredményéről reményeim szerint, már jövő évi jelentéseimben beszámolhatok.

1. ábra. A Colosseum kürtője (fotó: Brautigam Géza)

Feltáró kutatás 2020. évben:

A Csodabogyós-barlang kutatásának az Aggteleki kutatásaink mellett, fontos helye van tevékenységünk palettáján. Ez olyannyira igaz, hogy 2020. évben is, az itt kutatással töltött napok száma meghaladta az Aggtelek térségében folyó kutatási napok számát. A barlangi kutatómunkát nagy mértékben előre mozdította a barlang kutatására ismét számunkra kiadott engedély, mely ismét több évre lehetővé teszi a tervszerű munkát.

Ebben a nagy kiterjedésű rendszerben számos ponton van remény további eddig ismeretlen járatok feltárására, így fontos feladatunk volt az, hogy a barlangot ismét végig járva mai szemünkkel felmérjük a lehetőségeket. Már tavalyi jelentésemben is beszámoltam ezekről a bejárásokról, melyek a 2020. év első felében is folytatódtak. Bejárásaink kiterjedtek a barlang szinte teljes egészére, talán az M7 járatrendszere kivételével, mivel itt a tervek szerint a Styx csoport szeretne a későbbiekben tevékenykedni (amúgy közösen velünk).

A fenti elgondolások mentén a kutatásban aktívan résztvevők véleményét figyelembe véve a **Colosseum-zónájának kutatását, valamint a Csodabogyós és a Szél-lik összekötését célzó munkát folytattuk, illetve kezdtük meg 2020. őszén.** Ennek eredményeként 2020. december 31-én az itt folyó munkákról az alábbiakban számolok be:

Colosseumi bontás:

A Colosseum-akna alsó szekciójában az irdatlan méretű beszorult kőzetblokkok között már korábban is bontottunk, igaz a legcsekélyebb eredmény nélkül. Az aknátalp mélyítésével, mindvégig a több tíz köbméternyi kő oldalát követve tárgyévben 1 méter (a Colosseum aljától -11 méter) mélységbe jutottunk le.

Ezen a ponton 2020 évben összesen 1 alkalommal bontottunk, 6 résztvevővel.

Acheron-akna bontás:

Kiseb bontásokat itt 1997-ben az Acheron Barlangkutató Szakosztály kutatói is végeztek, de a kisipari módszerekkel hajtott kutatógödör végül veszélyessé vált. Munkánk során-innen 11 alkalommal közel 800 vödör kőzettörmeléket termeltünk ki, melynek során az Acheron-odút jelentősen felbővítettük, majd ennek megtörténte után a közel teljes szelvényű lefelé haladó bontást kezdtük meg. Munkánkat mind végig jelentős, mélyből előtörő légmozgás kísérte.

Halál-akna bontás:

Ez a barlangszakasz első látásra kiesik a Colosseumi-szakasz zónájából, mégis, ha jobban megnézzük (és eközben nem omlik ránk semmi), ezek a járatok is Colosseumi-kereszttöréshez közelítenek, és az itt előtörő talán a barlangban észlelhető legerősebb huzat is származhat innen.

Ebben a szakaszban a mélypont bontásáért már 2014-15-ben feltártunk egy 20-30 méteres, hihetetlenül veszélyes járatszakaszt, de akkor éppen az omlásveszély miatt felfüggesztettük tevékenységünket. Idén az aknarendszer alján felgyülemllett labilis omladék áthalmazásával megkezdett munka a stabilitást nagyban befolyásoló beavatkozásnak mutatkozott, így néhány alkalom után az akna mélypontja biztonságosan mélyíthetővé vált. Az itteni munkákban napi 4 fő bevonásával 5 alkalommal dolgoztunk.

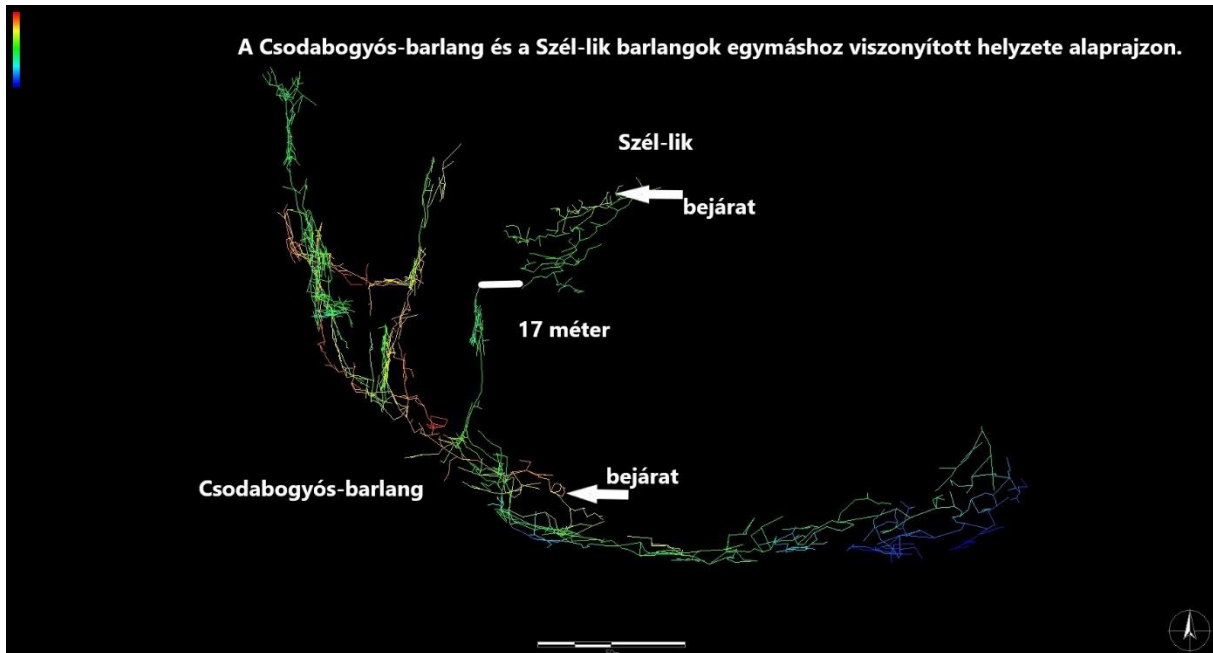
A mélyponton rendkívül erős légmozgás és több motivációs légrés segíti munkánkat, melyben a Hilti eszközöké a döntő szó.

A Csodabogyós-barlang és a Szél-lik összekötését célzó feltáró munka:

A két barlang összekötését célzó munkálatokat 2020. év szeptemberében kezdtük meg. E munka során a Csodabogyós-barlang **Patakmeder-ágának végpontján** kutató aknát mélyítettünk abból a célból, hogy az az alatt elhelyezkedő a Szél-liket legjobban megközelítő Füstölős-ágba akadálytalanul le lehessen jutni, **munkavégzés** céljából. Ide ugyanis eddig csak kis termetű, jó szűkületű barlangászok juthattak le (általában gyerekek) akik ezután már munkavégzésre alkalmatlanok lettek (örültek, ha ki tudtak mászni). Mivel a gyermekkrabszolgaság hazánkban tilos, mi a felnőttekkel való munkavégzést preferálva csak olyan helyeken tevékenykedünk, ahova egy átlagos alkatú ember lefér. Ezen a helyen -5 méter mélységben, 6 nap munkával, a kutató aknánk elérte a Füstölős-ág tágasabb részét, bár 2021 elején egy kötőmb ismét megmozdult és jelenleg kiemelésére vár.

A két barlang összekötését célzó munkánk másik pontján a **Szél-likben** Szilaj Rezső (Plecotus Barlangkutató Egyesület) szívességéből (az Ő kutatási engedélyének égisze alatt) szintén megkezdtük a feltárást. A melléklet alaprajzi poligonon ábrázolt végpontok közötti 17 méteres

távolságból (kemény kitarító munkával, mintegy 14 nap alatt), év végére kb. 8 métert lefaragva 2021. január elsején becslésünk szerint 9 méterre lehetünk az összekötéstől.

2. ábra. A Szél-lik és a csodabogyós-barlang egymáshoz viszonyított helyzete poligon alaprajzon a munkálatok megkezdésekor.

Egyéb barlangkutatással kapcsolatos tevékenység 2020.-ben.

Térképezés:

A Csodabogyós-barlangban Distox310 műszerrel kb. 1500 méter poligont vettünk fel. A mérések során a „minden pont fix pont” elvet követve mértük fel azokat a járatszakaszokat, melyek már 2004 tájékán egyszer fel lettek térképezve, de most a pontosabb műszerek világában ismét szükségessé vált bemérésük. E munka során a végpontok pontos EOY koordinátáinak bemérésével lehetőség nyílt e pontok felszíni meghatározására is. Ezen beméréseket, geodéziai pont kitűzéseket a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai Korbély Barnabás és Ancsin Gergely végezték. E mérések eredményének köszönhető, hogy a Csodabogyós-Szél-lik végpontok távolságát pontosítani tudtuk, illetve ennek a méréseknek köszönhető, hogy a Keleti-ágban a felszínt megközelítő Kecse-kürtő legmagasabbra törő kürtőjének felső poligon pontját is ki lehetett tűzni a felszínen.

Az év során a Szél-lik teljesen új poligonja és térképe is elkészült.

2020. évi jelentős munkánkat Korbély Barnabás és Ancsin Gergely aktív segítségével, a Triász Barlangkutató Egyesület tagjainak is köszönhetjük!

Tatabánya 2021. február.15

Polacsek Zsolt barlangi kutatásvezető

Barlangi kutatási jelentés a Küzdelem-barlang 2020. évi kutatásáról.

Kutatási engedély iktatási száma: Dinpi-3001-1-2020

Kutatás vezetői: Polacsek Zsolt és Ba Julianna

A kutatásokban 2020. évben részt vettek: Ba Julianna, Balázs Mátyás, Baricza Tibor, Brautigam Géza, Farkas Sügi, Foki Károly, Mihalik Zoltán, Polacsek Zsolt.

Előzmények:

A Küzdelem-barlang a Gerecse-hegység déli felében az Öreg-kovács-hegy fennsíkján 530 méterrel a tengerszint felett egy ki karsztos mélyedés mélypontján nyílik. A barlangot 1990 nyarán a Tatabányai Barlangkutató Egyesület tagjai tárták fel. Az akkor -11 méter mélységig feltároló aknabarlangban 1992-ben, 1999-ben és 2008-ban folyt kutatás, de az eredeti végponton a barlang sorozatos beomlása miatt nem sikerült túl jutni. A 2010-et követő aranykorszak során 2014-ben a barlang immáron sokadszorra is feltárolt, 2017-ben pedig a Duna Ipoly Nemzeti Park jóvoltából az Európai Unió támogatásával a bejárat környezete immár beomlás biztossá vált.

1. ábra. A barlang bejárata.

A barlang mélypontján (-11 m) az akna alján a kitöltés megbontása még előző kutatási engedélyünk égisze alatt megtörtént, de a kutatások csak 2020 tavaszán, jelen engedélyünk kézhez kapása után folytatódtak.

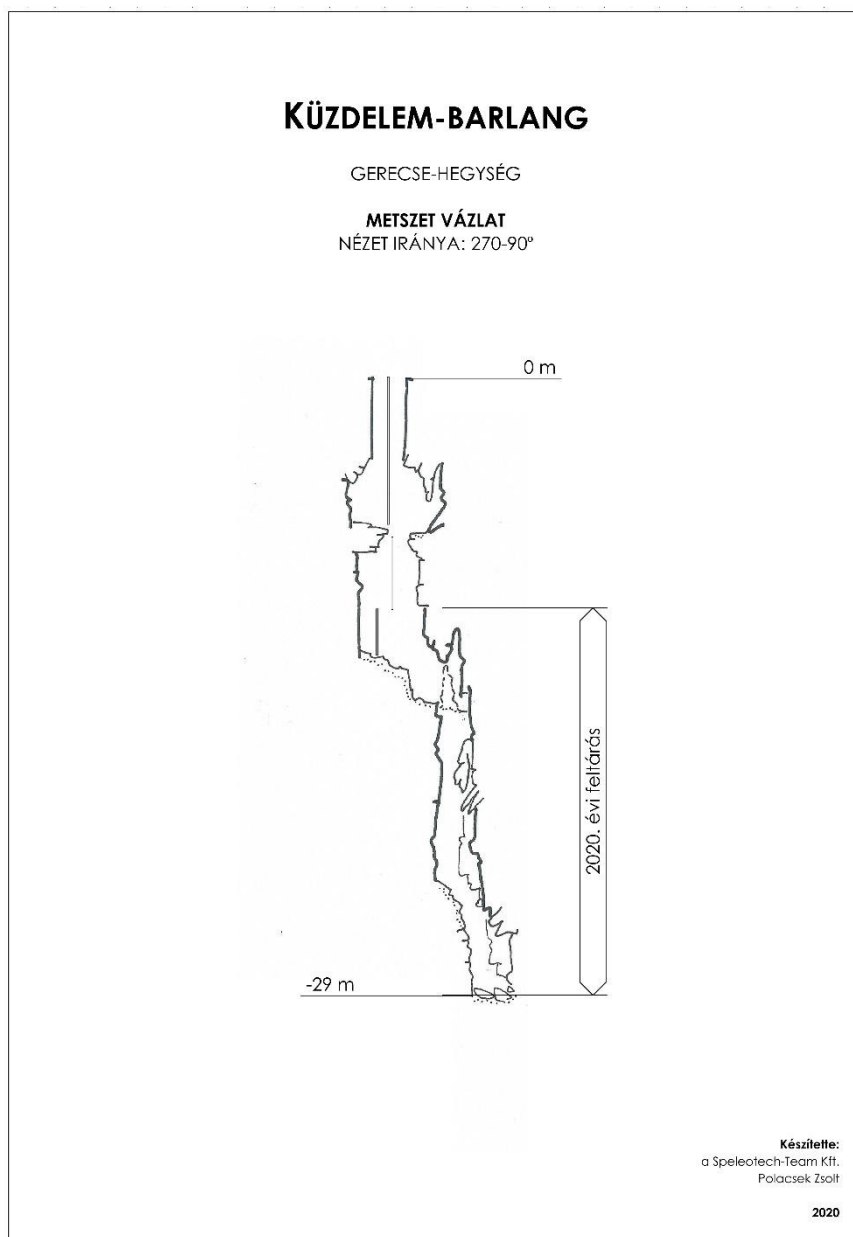
2. ábra. A barlang aknája alulról.

2020 évi tevékenység rövid ismertetése:

Kezdetben a barlang kb. 1x2 méteres alapterületű mélypontját ástuk sok-sok napon át úgy, hogy a kitermelt agyagos kőzettörmeléket motoros csörlővel a felszínre termeltük. Mivel ez -11 méter mélységből csak látszólag könnyű feladat, a munka igen lassan haladt. Volt olyan nap amikor mindössze 40 cm-el lett mélyebb a barlang. A felvázolt munka során, az aljaton töméntelen kőzettömböt összerombolva, a mélypontot süllyesztve előbb egy szűk hasadékot értünk el, majd ezt 5 méter hosszan (mélységig) különböző praktikákkal kitégítve jutottunk egyre mélyebbre. E hasadék alján a járat kissé kitégült, és itt már akadálytalanul mászhattunk lefelé (természetesen 1.5 méter távolságot tartva, sebészmaszkban, 10 főnél minden esetben kisebb létszámban) egy karros falú, éppen ezért jól mászható aknába kb. 8-9 méter mélyre. Ezen a ponton, bár az akna már 1-1,5 méterszer 2 méteresre bővült a mélyponton omlás állta útunkat. Újra kezdődött a kitermelés, immár -27 méter mélységből. A szállítási láncolatban ekkor már 7-8 ember dolgozott ez által munkánk még lassabbá vált.

Jelenleg a barlang végpontja a bejárattól számított -29 méter mélységben található. A mélypont kb. 1 m³ összes térfogatú (kb. 100 vödör) összeékelődött kőzettömbök között található, melyek közé fejünket igen bátran bedugva láthatjuk a járat folytatását. Ezen a helyen folyamatos huzat érezhető, mely tovább erősíti reményeinket.

A kutatások 2020. év végi állapotáról metszeti vázlat készült, melyet az mellékelek.

Tatabánya 2021.02.15.

Polacsek Zsolt barlangi kutatásvezető

Kutatási jelentés a Néti-lyukban 2020. évben végzett kutatási tevékenységről.

Kutatási engedély iktatási száma: BO-08-KT/10508/2018.

Kutatás vezetők: Polacsek Zsolt és Ba Julianna, Gruber Péter

A kutatásokban 2020.évben részt vettek: Ba Julianna, Balázs Mátyás, Baricza Tibor, Brautigam Géza, Brautigam Áron, Brunda Anett, Foki Károly, Mihalik Zoltán, Naumov Emese, Polacsek Zsolt.

Előzmények:

Az ország legnagyobb barlangrendszerének a Baradla-Domica-barlangrendszernek a kutatása mai napig több kutatót kutatócsoportot foglalkoztat. A feltáró kutatás mellett napjainkban is folyik a terület hidrogeológiai feltárása, mely során 2018. évben egy igen érdekes figyelemfelkeltő víznyomjelzésre került sor. Ennek helyszíne a szlovák-magyar határ mellett nyíló 1953 óta ismert Néti-lyuk barlang volt. A Kecső-patak medre felett, attól északra mintegy 30 méterre 15 méterrel magasabban nyíló barlangot ekkor, illetve később 1978-ban is feltárták, és bár eleinte 30 méter mélységűnek adták meg mára már bebizonyosodott, hogy ez szertelen túlzás volt. Erről a kissé túlzó adatról korabeli barlangász dal is született:

*„Mély ez a zomboly van vagy 30 méter
sárral az alján masszív álfenékkel
mégmértem és volt vagy 13
és a szálkő falakat sem találom”*

A barlang a szintén a Kecső-völgyben található Babot-kúttól északra leírt dolomit sávtól nyugati irányban triász korú steinalmi mészkőben alakult ki. Ebben az egységes, tudásunk szerint megszakítatlan mészkőszávbán helyezkedik el a Baradla-Domica-barlangrendszer magyar szakaszának jelentős része is. A Kecső-pataktól északra fekvő karsztos területet évtizedeken keresztül mégsem sorolták a Baradla-vízgyűjtő részterületei közé. Ez így volt annak ellenére is, hogy a Kecső-patak országhatárnál ismert medernyelőjében (így a barlangtól mindössze 50-100 méterre is) 4 alkalommal is történt sikeres víznyomjelzés. (1986,2006,2010,2017) Ezek a vízfestések egyértelműen azt igazolták, hogy a medernyelő és a Jósva-forráscsoport Medence-forrása hidrológiai kapcsolatban áll, minden bizonnyal az un. Hosszú-Alsó-barlang járatain keresztül.

A Kecő-patak ezen szakaszától északra elhelyezkedő jelentős kiterjedésű területhez ismereteink szerint nem tartozik komoly vízhozamú karsztforrás. Egyetlen határozott forrás fakadási pontként a Néti-lyuktól kb. 100 méternyire a határ szlovák oldalán (néhány méterre az XII. 11 határkőttől) a patakmederben nyíló Mál-2 barlang értelmezhető, ugyanakkor ezen a helyen már magam is láttam víznyelő

1. ábra. Vízfestés 2018-ban.

tevékenységet, ami arra utal, hogy ez a hely egy tipikus katavotra lehet. Ez ugyanakkor azt is jelentheti, hogy az északról a Kecő-völgy felé áramló vizek itt csak akkor törnek a felszínre, ha a mélyben húzódó járatok magas vízálláskor feltelnek. Ha figyelembe vesszük azt a tényt, hogy a Kecő-patak elnyelődése már közepes vízállásnál is ettől a ponttól 100 méterre történik, akkor joggal merülhet fel a kérdés: vajon nem a Hosszú-Alsó-barlang halad el a Kecő-völgytől északra levő területről áthaladva a Kecő-patak alatt a Medence-forrás felé? 2018. 08.15-én kis vízálláskor az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság Gruber Péter vezetésével a Kecő-patak vizét a Néti-lyukba szivattyúzva víznyomjelzést végzett a területen. A betáplált festett víz 214 óra elteltével jelentkezett az innen 2800 méterre fakadó Medence-forrásba. E korszak alkotó festés az eddig csak feltételezett a fentiekben ismertetett elméletet igazolta.

Elgondolkoztunk, lelkesedtünk, kutatási engedélyt kértünk, majd 2019 évben semmilyen munkát nem végeztünk ezen a kutatási ponton. A barlang újra feltárására 2020 évben került sor. A barlang hegyoldalba mélyülő bejáratit tölcsérét kitisztítva 4 napi munkával értük el az egykori mélypontot. Berczik Pali vödörét megtalálva, arra a következtetésre jutottunk, hogy 1978-ban is a jelenlegi mélypont lehetett a végpont. Még a sár is ott volt amire eleink felhívták a figyelmet. Tárgyévben a barlangakna bejáratit részének további kibővítése folyt mivel a végpont mélyítése csakis úgy képzelhető el, hogy a törmelékét a felszínre termeljük. Jelenleg elmondható, hogy nem csak etióp csirketesttel lehet a barlangot bejárni, hanem a bojler forma is érvényesülhet és talán a vödör is kiferhet már. 2021-ben terveink között szerepel a

mélypont feltáró kutatása, mely véleményem szerint 4 (esetleg 5) fővel már megvalósítható. A 2020. évi kutatás végeztével az újabb beomlást megelőzve a barlang függőleges bejáratot lefedtük.

A barlangról metszeti térképvázlatot készítettem, melyet mellékelek.

2. ábra. A barlang kibontása után sem tágas bejárat.

Tatabánya 2021. 02.15.

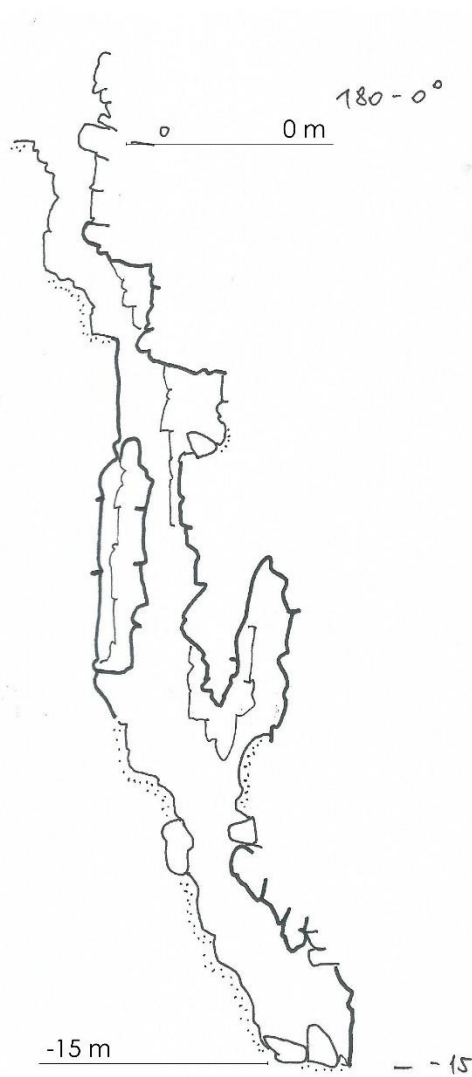

Polacsek Zsolt barlangi kutatásvezető

NÉTI-LYUK

AGGTELEKI KARSZT

METSZET VÁZLAT
NÉZET IRÁNYA: 180-0°

Készítette:
a Speleotech-Team Kft.
Polacsek Zsolt

2020